

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออกในกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน	นันทิศา กุณราชา
หลักสูตร	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. พิชณรักษ์ กันทวิ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรัตน์ ลาวัณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร ตรงสกุล

บทคัดย่อ

โรคไข้เลือดออกเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากมีการระบาดของโรคอย่างต่อเนื่อง การป้องกันและควบคุมโรคต้องดำเนินการอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องโดยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งถือเป็นมาตรการที่สำคัญต่อการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค โดยจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ในการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง การศึกษาแบบหาความสัมพันธ์ (Correlational Descriptive Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า บ้านห้วยไร่ (กลุ่มบ้านชาเจ๊ะ) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จำนวน 233 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินคุณภาพแล้ว ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ในการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 233 คน มีอายุเฉลี่ย 45 ปี เป็นเพศหญิงร้อยละ 71.70 นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 98.30 ไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 71.20 มีประวัติเคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 54.90 ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.98, SD=2.04) พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =2.79, SD=6.13) เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($r = 0.42$,

p<0.01) การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($r = 0.65$, $p<0.01$) และการรับรู้ความสามารถในการการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($r = 0.61$, $p<0.01$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ($r = 0.67$, $p<0.01$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก การรับรู้ความสามารถในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จะทำให้เกิดความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ส่งผลให้ประชาชนปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค เพื่อลดการระบาดของโรคไข้เลือดออก ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดทำโปรแกรมกระบวนการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า บ้านห้วยไร่(กลุ่มบ้านชาเงาะ) เพื่อลดการระบาดของโรคไข้เลือดออกต่อไป

คำสำคัญ: โรคไข้เลือดออก/ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน/พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก/ชาติพันธุ์อาข่า

Thesis Title	Factors Related to Dengue Hemorrhagic Fever Preventive and Control Behaviors among Akha Hill Tribe in Mae Chan, Chiang Rai
Author	Nuntita Kunracha
Degree	Master of Science (Public Health)
Advisor	Phitsanuruk Kanthawee, Ph. D.
Co-Advisor	Asst. Prof. Wannarat Lawang, Ph. D. Asst. Prof. Supaporn Trongsakul, Ph. D.

ABSTRACT

Dengue hemorrhagic fever (DHF) is a major public health problem in Thailand. There are an increase number of DHF cases every year. Hence, an intensely processes of DHF prevention and control should be continuously managed in accurate and appropriated ways. Particularly, the participation from the community will lead to sustainably prevention behaviors.

A correlational descriptive study aimed to investigate the associated factor related to DHF preventive and control behaviors among 233 Akha hill tribe people in HuaiRai village, Mae-Rai Sub-district, Mae-Chan District, Chiang Rai. A validated interview was used to collect information. Pearson's correlation coefficient were used to determine the association between variables at statistic significant at 0.05.

Overall, the participants had an average age 45 years old, 71.70% were females, 98.30% were Christian, 71.20% illiterate, 54.90% were infected by DHF. The results showed that intention factor was in high level ($\bar{X}$ =3.98, SD=2.04), as well as attitude toward the behavior

factor ($r = 0.42$, $p < 0.01$) and subjective norm factor ($r = 0.65$, $p < 0.01$). Perceived behavioral control and intention factor were associated with DHF prevention behaviors and control at $r = 0.61$, $p < 0.01$ and $r = 0.67$, $p < 0.01$, respectively.

This study revealed that the attitude toward the behavior, subjective norm, and perceived behavioral control were positively correlated to intention to preventive and control behavior of DHF. An intervention programs with community participation for prevention and control of DHF should be focused on the above factors in order to sustain the prevention and control of DHF in the long term.

Keywords: Dengue hemorrhagic fever/ theory of planned behavior/dengue hemorrhagic fever preventive behavior and control/ Akha hill tribe.

